

rende, medstyrende i Kommunerne med Hensyn til de Anliggender, som nu efter Loven henhøre under Kommunerens Selvstyrelse. Ved det berømte Cir-fulkere af 12te Juli 1868, som er underkrevet af den samme Minister, som havde den Ære og store Fortjeneste at gennemføre disse to vigtige kommunale Love, er der blevet indskudt den første Rile i denne Selvstyrelse derved, at Amtmændene ere blevne dels Indenrigsministerens Postmestre, dels Indenrigsministerens Medhjælper- og Mellemmand, ikke blot i Tilsynet med, men i Bestyrelsen af de kommunale Anliggender. Det er maaske en administrativ Beskæmmelse for Ministeren, men det er efter min Mening et fuldkomment ulovhjemlet Om-ryk. Senere er dette jo bestandig gaadet videre netop under de Minstre, som særlig have udmærket sig som Medlemmer af kommunale Styrelser. Jeg vilde derfor sætte Pris paa, at man ikke i denne Lov fortsatte denne Udsvikling i Retning af at lade Overværgigheden gribe ind i selve den kommunale Styrelse, hvilket, som man vil se, er flet baade i § 31 og § 33 osv. Det haaber jeg altsaa, at man i det Mindste ville gjøre den efter min Mening meget væsentlige Forbedring ved Loven, at man vil sige, hos hvem Styrelsen af Fattigvæsenet er, og sige det paa en tydelig og klar Maade; og hvis det kunde lykkes tillige at opretholde de kommunale Loves og de kommunale Vedtagters Bestemmelser derom, vilde det naturligvis være mig endnu mere kjær; men, ser dette, ville Bestemmelserne om Førgørgelsesmaaden, hvilken fremfor noget andet forekommer mig at burde henhøre under Styrelsens Myndighed, blive ganske overflødige. Saaledes som disse Bestemmelser nu ere affattede, er der kommet baade megen Uklarhed og jeg tror ogsaa noget Urigtigt ind i Bestemmelserne. Det hedder saaledes, at den Førgørgelse, der af det offentlige Fattigvæsen ydes Trængende, skal bestaa i at tildele disse det Nødtørstige til Livets Ophold, hvilket saavidt mulig bør ske i dertil indrettede Førgørgelses- og Arbejdsanstalter. Denne Bestemmelse, hvorved det saaledes stilles som det i Grunden Regelmæssige, at Førgørgelsen skal ske i Førgørgelses- og Arbejdsanstalter, er sat i Spidsen, og derefter er der gjort nogle forskellige Undtagelser deraf. Men denne Bestemmelse, hvorved Førgørgelses- og Arbejdshuse anbefales som den i Grunden bedst mulige Førgørgelse, er for det Første efter min Mening aldeles ikke anbefalelsesværdig, og dernæst er den vist tilbids indkommen som en Inkurie ved at tage Hensyn til, hvad der i Kommissionens Forslag var bestemt. I Kommissionens Flertals Forslag vare jo Arbejdshuse og den Slags Anstalter gjorte til den eneste Førgørgelsesmaade for de Trængende, hvilket hørte fuldstændig sammen med den Tanke, at det kun var de onde Fattige, som kom ind under det tvungne Fattigvæsen. Men, efterat Regjeringen har forladt denne Tanke, forekommer det mig at være en nødvendig Konsekvens deraf, at man maa

opgive denne Regel, som kun er brugelig for visse Klasser af Fattige, men som, anvendt som almindelig Førgørgelsesmaade, efter min Mening er fuldstændig fordervelig og i højeste Grad haard og kostbar. Jeg tror, man ganske godt kan overlade Kommunerne selv at bedømme, hvorledes og paa hvilken Maade de Fattige skulle forørges, og jeg tror ogsaa, at man med fuld Tillid kan overlade dem at tage Bestemmelse om, at de Fattige skulle kunne erholde mere end det strengt Nødtørstige, og at de kunne erholde anden Understøttelse end Naturalier, Husly og den Slags Ting, som ere nævnte i Lovforslaget. Jeg tror nærmest at Bestrøbelserne bør gaa ud paa at stille Kommunerne saa frit, at de ere i Stand til at vælge Understøttelsen og til at give Understøttelsen i det Omfang, hvori den passende bør tildeles hver især af de Fattige efter hans hele Individualitet. Derimod er jeg ganske enig med Lovforslaget deri, at der erholdes, hvad der behøves, af de senere i Kapitlet omhandlede Anstalter, at der haves baade Fattighuse, hvorved jeg forstaaer Huse, indrettede til at modtage ikke arbejdsføre Personer, gamle, svagelige Personer, som ikke kunne underholdes i deres Hjem, Arbejdsanstalter, hvor de arbejdsføre Personer kunne indsattes, og Tvangsarbejdsanstalter som et Korrektiv mod de dovre og uvillige Fattige; men at sammenblende disse Anstalter i smaa Kommuner, vil være i høj Grad betænkelig. Jeg tror, at til Fattighuse vil der vel være Trang i de fleste Kommuner, men at opføre og drive Arbejdsanstalter, indrettede som Arbejdsanstalter bør være, vil for smaa Kommuner være urimeligt, og jeg tror ikke, det kan bestrides, men tillige være uoverkommeligt. Det synes mig derfor at ville være rettest at anbefale og søge gennem Loven at skaffe Midler til, at der oprettedes Fattighuse, hvor dertil var Trang i de enkelte Kommuner, at der oprettedes Arbejdsanstalter for større Kredse, hvad enten det nu blev Amtene eller andre endnu større Kredse, og at der tilveiebragtes enkelte Tvangsarbejdsanstalter, forsaavidt disse ikke allerede, hvad jeg dog antager, ere tilfødte i tilstrækkeligt Antal. Dette Spørgsmaal om, hvorledes, ved hvilke Midler saadanne Anstalter skulle tilveiebringes, forekommer mig at være blandt de Opgaver, som skulde løses ved denne Lov. At tilveiebringe Anstalter omkring i de enkelte Kommuner omfattende alle disse forskellige Diemed at være Fattighuse, Arbejdsanstalter, Tvangsarbejdsanstalter og endelig Opførgingshuse for Børn, er fuldstændig umuligt, og Driften af dem vilde ogsaa mislykkes paa Grund af Administrationens Vanskelighed og Kostbarhed og paa Grund af Mangel paa de fornødne Kræfter til med Dygtighed at lede saa omfattende Diemeds Fyldestgørelse. Vi maa vel erindre, at der i Diebliffet haves noget over 1300 Fattighuse, hvori der er anbragt omtrent 11,000 Personer. Det vil altsaa